

Interreg

Greece-Bulgaria

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας,
προστασία και αποκατάσταση του εδάφους και
προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος,
μέσω του δικτύου NATURA 2000
και των πράσινων υποδομών

Θεματικός κύκλος 1 «Ο Ρόλος και το Έργο των Κυνηγετικών Οργανώσεων»

Συντάκτες κειμένων:

Αλέξανδρος Γκάσιος, Ιωάννης Ισαάκ, Χρήστος Καλαϊτζής, Θεοφάνης Καραμπατζάκης,
Πέτρος Πλατής, Κυριάκος Σκορδάς

Ο Ρόλος και το Έργο των Κυνηγετικών Οργανώσεων της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας

1. Γενικά

Ο κυνηγετικός κόσμος αποτέλεσε την κοινωνική ομάδα που πρώτη πίεσε και πέτυχε να θεσπισθούν προστατευτικές διατάξεις για την άγρια ζωή στη νεότερη Ελλάδα. Οι Κυνηγετικές Οργανώσεις απέκτησαν τη σημερινή τους μορφή το 1969 μέσα από το Ν.Δ. 86/1969 περί «Δασικού Κώδικα». Αρκετές από τις διατάξεις του νομοθετήματος αυτού αντιγράφουν αυτούσιες τις προτάσεις των Πανελλήνιων Κυνηγετικών Συναντήσεων που είχαν προηγηθεί τη δεκαετία του 1920-1930, απηχώντας επιχειρήματα και αντιλήψεις προστασίας της άγριας ζωής, που θα τα ζήτησαν οι σημερινοί όψιμοι οικολογούντες. Με βάση τις διατάξεις αυτές, και μετά από συνεχείς πιέσεις των κυνηγετικών οργανώσεων προσλαμβάνονται φύλακες θήρας, προστατεύονται τα είδη που κινδύνευαν, τίθενται αυστηρότατοι κανόνες στη θήρα, απαγορεύεται η χρήση παγίδων και διχτύων, απαγορεύεται η θανάτωση και εμπορία προστατευόμενων ειδών, ιδρύονται θηρευτικά πάρκα.

Ακόμη, μέσα από τις ίδιες διατάξεις του «Δασικού Κώδικα» ιδρύονται και οι σημερινοί 250 Κυνηγετικοί Σύλλογοι σε όλη τη χώρα, οι οποίοι υπάγονται στη δικαιοδοσία των 7 Κυνηγετικών Ομοσπονδιών και αυτές με τη σειρά τους στη δικαιοδοσία της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος. Με αυτό τον τρόπο διαμορφώνεται πλέον ένα δίκτυο οργανώσεων που συνεργάζονται με την πολιτεία, με κοινά καταστατικά λειτουργίας και κοινό σκοπό, ο οποίος συνίσταται στην προστασία και ανάπτυξη του θηραματικού πλούτου της χώρας.

2. Η δράση των ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Σχεδόν σε κάθε γωνιά της Ελληνικής γης λειτουργεί ένας Κυνηγετικός Σύλλογος, που παράγει κάθε χρόνο ένα σημαντικό φιλοπεριβαλλοντικό έργο. Διαθέτοντας περισσότερα από 4.000.000 € ετησίως από τις εισφορές που καταθέτουν οι κυνηγοί, τα εκλεγμένα Διοικητικά Συμβούλια και τα μέλη των Κυνηγετικών Συλλόγων:

- Μεριμνούν για την εξασφάλιση επαρκούς κυνηγετικής δραστηριότητας στην περιοχή τους
- Σπέρνουν εγκαταλελειμμένους αγρούς
- Εμπλέκονται με σημαντικό ρόλο στα μεγάλα φιλοπεριβαλλοντικά προγράμματα της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας
- Προσλαμβάνουν θηροφύλακες και τους εξοπλίζουν με κάθε απαραίτητο σύγχρονο μέσο
- Εκτρέφουν και απελευθερώνουν θηράματα σε όλες τις προστατευόμενες περιοχές έτσι ώστε να εγκατασταθούν άγριοι πληθυσμοί
- Σώζουν από τροφопενία χιλιάδες άγρια ζώα, ρίχνοντας τόνους τροφών σε παγωμένες λίμνες και χιονισμένα δάση
- Δενδροφυτεύουν χιλιάδες στρέμματα σε περιοχές που κάηκαν ή καταστράφηκαν από άλλες αιτίες
- Οργανώνουν ομάδες πυρασφάλειας και συνδράμουν στο έργο των πυροσβεστικών δυνάμεων
- Επεμβαίνουν προς κάθε κατεύθυνση, προκειμένου να αποφευχθούν καταστροφές του περιβάλλοντος ή υποβάθμιση των οικοτόπων
- Εκδίδουν εφημερίδες και περιοδικά φιλοπεριβαλλοντικού περιεχομένου

Μια πραγματική “στρατιά” ανθρώπων ακούραστα εργάζεται για τη διάσωση και ανάπτυξη εκείνου του ανανεώσιμου φυσικού πόρου, που αν εξαντληθεί, ο κυνηγός αυτοκαταργείται: Των άγριων θηραματικών πληθυσμών.

3. Το έργο των ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ

Το πλήθος και η ποικιλία των φιλοπεριβαλλοντικών δραστηριοτήτων που προαναφέρθηκαν, δεν θα μπορούσε να κατευθυνθεί σε συγκεκριμένους τομείς, ούτε να τεθούν προτεραιότητες, αν δεν υπήρχαν οι 7 Κυνηγετικές Ομοσπονδίες, κατανεμημένες στις 7 γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας. Έχοντας κύριο ρυθμιστικό ρόλο, οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες ελέγχουν το έργο των 250 Κυνηγετικών Συλλόγων, δίνουν κατευθύνσεις και επιλύουν μια σειρά λειτουργικών προβλημάτων. Βασικό μέλημά τους είναι η προσαρμογή της θηραματικής πολιτικής στις ιδιαιτερότητες της κάθε περιφέρειας, η φροντίδα για την ορθή εκτέλεσή της καθώς και ο συντονισμός και η ενίσχυση των διαφόρων φιλοθηραματικών και φιλοπεριβαλλοντικών δραστηριοτήτων των αντίστοιχων Κυνηγετικών Συλλόγων. Για τον σκοπό αυτό, οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες επενδύουν ετησίως πάνω από 2.000.000 € .

Στις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες, επίσης, έχει ανατεθεί ο συντονισμός και σε μεγάλο βαθμό η εφαρμογή των μεγάλων προγραμμάτων που έχει ξεκινήσει η Κυνηγετική Συνομοσπονδία. Αυτές είναι που κατευθύνουν, εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις, λαμ-

βάνουν μέτρα και ελέγχουν την τήρηση των μεθόδων που πρέπει να εφαρμοστούν, ώστε να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία των επιμέρους αποτελεσμάτων και μελετών.

4. Ο ρόλος της ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος, όντας το ανώτατο επιτελικό όργανο στην κορυφή της ιεραρχίας των Κυνηγετικών Οργανώσεων, είναι ο θεσμικός συνομιλητής της Πολιτείας για θέματα κυνηγίου. Αυτή έχει την ευθύνη για την προώθηση όλων των αναγκαίων ενεργειών για διασφάλιση και ανάπτυξη της κυνηγετικής δραστηριότητας και για βελτίωση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Για να γίνει αυτό, η Κυνηγετική Συνομοσπονδία διαμορφώνει συγκεκριμένη φιλοπεριβαλλοντική πολιτική, καταρτίζει μακροπρόθεσμο σχεδιασμό για την αέναη ύπαρξη και ανάπτυξη του θηραματικού πλούτου και ελέγχει τις κυνηγετικές Ομοσπονδίες και τους Συλλόγους, φροντίζοντας για την ορθή εφαρμογή των αποφάσεων που αφορούν στην υλοποίηση των παραπάνω στόχων.

Έχοντας επωμισθεί το βάρος της στρατηγικής για την αντιμετώπιση των ακανθωδών προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα το φυσικό περιβάλλον (και κατά συνέπεια και ο θηραματικός πόρος), η Κ.Σ.Ε. παρακολουθεί τις διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις και δίνει σε εθνικό επίπεδο τις ενδεδειγμένες κατευθύνσεις στο τεράστιο “οικοδόμημα” των Κυνηγετικών Οργανώσεων. Μέσα από αυτή την στρατηγική: α) η επιστήμη της οικολογίας και η σύγχρονη θεώρηση του διαχειριστικού ρόλου του κυνηγού, β) οι επιταγές του Κοινοτικού Δικαίου και των Διεθνών Συμβάσεων γ) οι διεθνείς επιστημονικές και πολιτικές συνεργασίες, δ) οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ε) οι προτάσεις των Πανεπιστημιακών και άλλων Ερευνητικών Κέντρων που ασχολούνται με την μελέτη, προστασία και ανάπτυξη της άγριας ζωής, μετουσιώνονται σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις με στόχο την υλοποίησή τους από τις 7 Κυνηγετικές Ομοσπονδίες, τους 250 Κυνηγετικούς Συλλόγους και τους χιλιάδες απλούς κυνηγούς σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

Με τη βοήθεια όλων των παραπάνω δράσεων και μελετών η Κ.Σ.Ε. υπερασπίζει πάντα με επιστημονικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα τις θέσεις του κυνηγετικού κόσμου και αναδεικνύει την ιδιαίτερη πολιτιστική ταυτότητα της ελληνικής θήρας, με πολλές και μεγάλες επιτυχίες ως τώρα, στις επιθέσεις και τις κατηγορίες που επιχειρούνται τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο ρόλος και το έργο όλων των βαθμίδων των κυνηγετικών οργανώσεων για την απόκτηση αξιόπιστων στοιχείων και πληροφοριών καθώς και για την αναβάθμιση των βιοτόπων παίρνει μορφή μέσα από τη συμμετοχή, τον συντονισμό και την υλοποίηση των παρακάτω μεγάλων προγραμμάτων.

4.1 Πρόγραμμα προσδιορισμού της φαινολογίας της μετανάστευσης των θηρεύσιμων πτηνών στην Ελλάδα

Με πρωτοβουλία της Κ.Σ.Ε. και με στόχο να καταγραφεί η μετανάστευση των άγριων πουλιών, που βρίσκονται κάθε χρόνο στη χώρα μας, έχει ξεκινήσει ένα από τα μεγαλύτερα και πληρέστερα προγράμματα στην Ευρώπη, κόστους 600.000 €.

Με την επιστημονική καθοδήγηση του Πανεπιστήμιου της Θεσσαλονίκης και σε συνεργασία με το Μεσογειακό Ινστιτούτο Διατήρησης της Θηραματικής και Άγριας Πανίδας (Γαλλία) και το Ίδρυμα των Μεταναστευτικών Πτηνών της Δυτικής Παλαιαρκτικής (Γαλλία), που έχουν εμπειρία δεκαετιών σε όλη την Ευρώπη και την Αφρική και δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 110 χώρες, εξειδικευμένα άτομα ενεργούν σχεδόν καθημερινά για λογαριασμό της Κ.Σ.Ε. σε κάθε σημαντικό βιότοπο της Ελλάδας.

Για την παρακολούθηση της μετανάστευσης των υδρόβιων πουλιών, 40 εκπαιδευμένοι παρατηρητές σαρώνουν τους σημαντικούς υδροβιότοπους από τον Έβρο μέχρι την Κρήτη και από τη Μυτιλήνη μέχρι τον Αμβρακικό, 3 φορές τον μήνα ξεπερνώντας σε σύνολο τις 3.500 παρατηρήσεις ετησίως.

Παράλληλα, χρησιμοποιείται υψηλής τεχνολογίας εξοπλισμός για να καταγραφούν οι μεταναστεύσεις των τσιχλών και των κοτσύφων, με μεθόδους που εφαρμόζονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ίδιες με αυτές που εφαρμόζονται σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη.

Τα υπόλοιπα, κυνηγετικού ενδιαφέροντος, μεταναστευτικά πουλιά, όπως οι μπεκάτσες και οι φάσσες, καταγράφονται από εξειδικευμένες ομάδες κυνηγών, μετά από λεπτομερή ενημέρωση πάνω στις μεθόδους που πρέπει να εφαρμόζονται, ώστε να προσδιοριστούν οι ημερομηνίες άφιξης και αναχώρησης των ειδών αυτών.

Δρώντας με μεθόδους ταυτόσημες με άλλες των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών, οι ελληνικές κυνηγετικές οργανώσεις μπορούν τώρα να έχουν αξιόπιστα αποτελέσματα για τον χρόνο μετανάστευσης των πτηνών αυτών και κυρίως, αποτελέσματα που επί δεκαετίες ζητούσαν από τη χώρα μας οι Ευρωπαϊκές Επιτροπές, αλλά εμείς ως κράτος, αδυνατούσαμε να παρέχουμε.

Στηριζόμενοι στα αποτελέσματα αυτά οι κυνηγετικές οργανώσεις, με τους επιστημονικούς τους συνεργάτες, θα έχουν πλέον αδιαμφισβήτητα και ασφαλή στοιχεία που θα ισχυροποιούν τις θέσεις τους για τη χρονική περίοδο άσκησης του κυνηγιού στην Ελλάδα.

Η επιστημονική τεκμηρίωση του κυνηγιού ως μέσο διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος θα καταργήσει πλέον τις αμφίβολης ποιότητας εκτιμήσεις, που δίνονταν μέχρι τώρα, συνήθως από περιστασιακούς φυσιολάτρες – παρατηρητές και οργανώσεις με αντικυνηγετικές, κατά βάση, κατευθύνσεις.

4.2 Πρόγραμμα καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης (ARTEMIS I)

Το πρόγραμμα ARTEMIS I είναι μια διαρκής μελέτη παρακολούθησης των θηραματικών πληθυσμών και καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης. Το πρόγραμμα ονομάστηκε έτσι προς ανάμνηση της αρχαίας θεάς προστάτιδας του κυνηγιού, επειδή αποτελεί την πρώτη μελέτη εθνικής κλίμακας που εκπονείται με αντικείμενο το κυνήγι.

Το πρόγραμμα εκπονεί η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδας και έχει επανειλημμένα αποσπάσει επαινετικές κριτικές από Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς και αναγνώριση σε Παγκόσμια Συνέδρια. Εκπονείται από το 1994 και τα στοιχεία που διαθέτει θεωρούνται από τα πλέον πλήρη και αξιολογικά σε σχέση με αυτά αντίστοιχων προγραμμάτων που εφαρμόζονται στην Ευρώπη.

Η υλοποίησή του στηρίζεται στην επιστροφή συμπληρωμένου ερωτηματολογίου, στο τέλος της κυνηγετικής περιόδου, όπου περιγράφεται η κάρπωση που πέτυχε ο κάθε κυνηγός κατά τη διάρκεια των κυνηγετικών του εξόδων, σε συνδυασμό με διάφορα στοιχεία που αφορούν την κυνηγετική του εξειδίκευση και τις συνθήκες του ίδιου του κυνηγού.

Από το πρόγραμμα αυτό έχουν προκύψει αποτελέσματα, μέσα από σύγχρονες στατιστικές μεθόδους, που αναδεικνύουν την εικόνα των Ελλήνων κυνηγών, τις προτιμήσεις τους στα θηράματα και το σημαντικότερο, οδηγούν σε πολύ σοβαρές εκτιμήσεις σχετικά με την κατάσταση των θηραματικών πληθυσμών.

Από τα συμπληρωμένα δελτία του ARTEMIS I προκύπτει ένα πλήθος πληροφοριών, τις οποίες επεξεργάζεται ειδική ομάδα επιστημόνων με πολυετή εμπειρία, και περιγράφονται με σαφήνεια τα δεδομένα της κυνηγετικής κάρπωσης στην Ελλάδα.

Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία, υιοθετώντας το ARTEMIS I από το 1994, λειτουργήσει με γνώμονα τις μελλοντικές απαιτήσεις της Ενωμένης Ευρώπης. Πράγματι, πρόσφατα κρίθηκε σκόπιμο να εφαρμοστεί ένα ανάλογο πανευρωπαϊκό σύστημα, θεωρώντας ότι το Ελληνικό σύστημα καταγραφής (ARTEMIS I), πληροί με περίσσεια τις απαιτήσεις των πανευρωπαϊκών μεθόδων καταγραφής της κάρπωσης. Η πρόταση αυτή έγινε αποδεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Πανευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη για την κυνηγετική κάρπωση που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Ιούνιο του 2006, με παρουσία του αρμόδιου Επιτρόπου Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σκοποί της μελέτης αυτής είναι:

- Η εκτίμηση, κατ' αρχήν, της εθνικής κυνηγετικής κάρπωσης, δηλαδή του συνολικού αριθμού των θηραμάτων κατά είδος, που θηρεύονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα. Στη συνέχεια, η εκτίμηση αυτή εξειδικεύεται σε επίπεδο κυνηγετικών περιφερειών (εδαφική περιοχή Κυνηγετικών Ομοσπονδιών) μέχρι να φθάσει στο επίπεδο νομού.
- Η καταγραφή διαφόρων χαρακτηριστικών της κυνηγετικής δραστηριότητας, όπως η κυνηγετική ζήτηση κατά θήραμα και γεωγραφική ενότητα, ο συνολικός ετήσιος αριθ-

μός των εξορμήσεων του μέσου κυνηγού, η μέση διάρκεια μιας κυνηγετικής εξορμησης και από ποιους παράγοντες επηρεάζεται, η διασπορά των κυνηγών στον Ελλαδικό χώρο και πώς αυτή διαφοροποιείται μεταξύ των κατοίκων των μεγάλων αστικών κέντρων και της επαρχίας, πόσα φυσίγγια καταναλώνονται ανά εξορμηση και συνολικά, πώς κυμαίνεται ο αριθμός των κυνηγών της παρέας σε σχέση με το θήραμα κ.ά.

- Ο αριθμητικός προσδιορισμός των δεικτών θηραματικής αφθονίας, έτσι ώστε αυτοί συγκρινόμενοι στατιστικά από χρονιά σε χρονιά να οδηγούν σε συμπεράσματα για την πορεία των θηραματικών πληθυσμών (τάση αύξησης ή μείωσης). Τέτοιοι δείκτες είναι λ.χ. ο μέσος αριθμός των θηραμάτων που συναντά ο κυνηγός σε μία του εξορμηση και ο μέσος αριθμός των θηραμάτων που θηρεύει ο κυνηγός σε μία του εξορμηση. Δείκτης επιτυχίας της αναπαραγωγής αποτελεί ο μέσος αριθμός των πουλιών του κοπαδιού για τις πέρδικες, όταν υπολογιστεί για τις πρώτες μέρες της κυνηγετικής περιόδου (~ 15 Σεπτ.). Αντίθετα, όταν ο αριθμός των πουλιών αφορά το τέλος της περιόδου (~ 30 Νοεμβ.) δείχνει την ικανότητα επιβίωσης του κοπαδιού τον χειμώνα.
- Η μελέτη της εισόδου ορισμένων θηρεύσιμων αποδημητικών στη χώρα μας, όπως της μπεκάτσας, της φάσσας, των τσιχλών, των παπιών κ.ά., καθώς και η έξοδος κάποιων άλλων, όπως το ορτύκι, το τρυγόνι κλπ.

Φίλε κυνηγέ,

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου APTEMIS είναι πολύ σημαντική ενέργεια. Μην ξεχνάς πως πρόκειται για μια έρευνα που χρηματοδοτείται από τους κυνηγούς και εξυπηρετεί τον κυνηγετικό κόσμο, δίνοντας πολύτιμα και αξιόπιστα στοιχεία για τη συνέχιση της κυνηγετικής δραστηριότητας. Τα στοιχεία αυτά είναι απόρρητα, γι' αυτό μη διστάζεις να το συμπληρώσεις.

4.3 Πρόγραμμα προσδιορισμού της σχετικής αφθονίας των θηραματικών ειδών στην Ελλάδα μέσω της κυνηγετικής δραστηριότητας (APTEMIS II)

Σε συνέχεια της εφαρμογής του προγράμματος APTEMIS και με στόχο την ολοκλήρωση της εικόνας της κυνηγετικής κάρπωσης και της κατάστασης των πληθυσμών των θηραματικών ειδών στην Ελλάδα, η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδας προχώρησε στην εκπόνηση ενός συμπληρωματικού προγράμματος για να εκτιμηθεί η δομή των πληθυσμών και των κυνηγετικών αποθεμάτων.

Το πρόγραμμα αυτό στηρίζεται απόλυτα στη συνεργασία των κυνηγών, χρησιμοποιώντας παράλληλα και το δυναμικό των θηροφυλάκων των Ομοσπονδιών. Τα στοιχεία που συλλέγονται καθημερινά, κατά την κυνηγετική περίοδο, μέσω των τακτικών ελέγχων που διεξάγουν οι Ομοσπονδιακοί θηροφύλακες, τροφοδοτούν μια βάση δεδομένων από την οποία θα προκύψουν πολύτιμες πληροφορίες που θα περιγράφουν την

κατάσταση του πληθυσμού του κάθε θηράματος.

Οι πληροφορίες που συλλέγουν οι Ομοσπονδιακοί Θηροφύλακες για την υλοποίηση του προγράμματος περιλαμβάνουν γενικές πληροφορίες της κυνηγετικής εξόρμησης του ελεγχόμενου κυνηγού, καταγραφή των θηραμάτων που έχουν θηρευθεί καθώς και λήψη, κατόπιν άδειας του κυνηγού, τμήματος από συγκεκριμένα σημεία του θηράματος, όπως τμήμα της φτερούγας του πτηνού ή μέρος του ποδιού του λαγού. Όλα αυτά τα δεδομένα αναλυόμενα με συγκεκριμένο τρόπο οδηγούν στην ακριβή γνώση της κατάστασης του πληθυσμού του κάθε θηρεύσιμου είδους.

Γνωρίζοντας την κατάσταση των πληθυσμών των θηραματικών ειδών, ανά πάσα στιγμή, οι επιστήμονες των Κυνηγετικών Οργανώσεων είναι σε θέση να κρίνουν τη σοβαρότητα ή την ανησυχία που πρέπει να δημιουργούν φαινόμενα που έως τώρα ήταν ανεξήγητα και πιθανόν δημιουργούσαν αδικαιολόγητο πανικό, όπως η ξαφνική μείωση που κατά διαστήματα παρατηρείται σε κάποιο θήραμα. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα του 2002, όταν οι κυνηγοί σε όλη την Ευρώπη με ανησυχία παρατήρησαν ότι είχαν εξαφανιστεί οι μπεκάτσες από όλα τα μπεκατοστόπια. Όμως, η γνώση από ανάλογα προγράμματα επέτρεψε στους επιστήμονες, που παρακολουθούσαν τους πληθυσμούς του είδους, να επέμβουν καθυστερημένα, διατυπώνοντας με βεβαιότητα την άποψη, ότι οι πληθυσμοί είναι υγιείς και ότι οι μπεκάτσες θα ξαναεμφανιστούν τις επόμενες χρονιές σε μεγάλους αριθμούς, όπως πράγματι έγινε.

Είναι προφανές ότι με τη γνώση αυτών των παραγόντων προλαμβάνονται τα βιολογικά, επικίνδυνα και ασαφή συμπεράσματα, που μόνο βεβαιασμένες απαγορεύσεις θήρας μπορούν να επιφέρουν, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να υπάρξει σημαντική συνεισφορά στη λήψη διαχειριστικών μέτρων ώστε να βοηθηθούν οι θηραματικοί πληθυσμοί που χρειάζονται επιπλέον ενίσχυση.

Βασικές απαντήσεις για το ΑΡΤΕΜΙΣ II:

4.3.1 Τι είναι το Άρτεμις II;

Είναι η διαρκής λήψη και επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν στην κυνηγετική δραστηριότητα, με στόχο τον προσδιορισμό της σχετικής αφθονίας (πληθυσμιακών τάσεων) των θηραματικών ειδών στη χώρα μας. Το πρόγραμμα αυτό έρχεται να συμπληρώσει το ΑΡΤΕΜΙΣ I, κυρίως στον τομέα της συλλογής και ανάλυσης βιολογικού υλικού από τα θηράματα. Αποτελεί έργο της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας και χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από αυτήν.

4.3.2 Πώς γίνεται η συλλογή των στοιχείων;

Η συλλογή των στοιχείων γίνεται από τους Θηροφύλακες των κυνηγετικών οργανώσεων με τη βοήθεια ειδικού εξοπλισμού που τους έχει προμηθεύσει η ΚΣΕ. Έτσι, οι

θηροφύλακες στη διάρκεια των τυπικών τους ελέγχων συμπληρώνουν κατ' αρχήν το ειδικά σχεδιασμένο για το σκοπό αυτό καρτελάκι, παίρνοντας από τον ελεγχόμενο κυνηγό μια σύντομη συνέντευξη.

Ακολούθως, ερωτούν τον κυνηγό αν διατίθεται να τους δώσει κάποιες φτερούγες από τα πουλιά που έχει θηρεύσει, ένα μπροστινό πόδι από τον λαγό ή αν μπορούν να εξετάσουν την οδοντοστοιχία του θηρευμένου αγριόχοιρου για να προσδιορίσουν την ηλικία του. Τα δείγματα αυτά τα τοποθετούν σε ειδικό σακουλάκι από πολυαιθυλένιο, συσχετίζουν σε ειδική ετικέτα το δείγμα με τον αύξοντα αριθμό του ερωτηματολογίου που αντιστοιχεί σε μία κυνηγετική εξόρμηση του ελεγχόμενου κυνηγού και τα αποθηκεύουν σε καταψύκτη.

4.3.3 Πώς γίνεται η επεξεργασία των στοιχείων;

Δώδεκα θηροφύλακες διάσπαρτοι σε όλη τη χώρα, οι οποίοι αποτελούν και τους «πυρήνες» του προγράμματος συγκεντρώνουν τα καταψυγμένα δείγματα από τους θηροφύλακες της ευθύνης τους. Κατόπιν τα αποστέλλουν με ταχυμεταφορά στην έδρα της επιστημονικής ομάδας, η οποία διαθέτει ειδική εκπαίδευση, αυτή τα αποψύχει, τα αποξηραίνει και ακολούθως αναγνωρίζει την ηλικία και το φύλο του πουλιού ή του λαγού, στο οποίο ανήκαν αντίστοιχα. Όλα αυτά τα πρωτογενή στοιχεία, αφού εισαχθούν σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, υποβάλλονται σε στατιστική επεξεργασία.

4.3.4 Αποτελέσματα

Από την ανάλυση και ερμηνεία των στοιχείων του ερωτηματολογίου μελετώνται χαρακτηριστικά της κυνηγετικής δραστηριότητας, όπως:

- η κυνηγετική προτίμηση κατά θήραμα και η γεωγραφική της κατανομή,
- η κυνηγετική πίεση των διάφορων περιοχών σε σχέση και με την προέλευση των κυνηγών.

Από την ανάλυση και ερμηνεία των στοιχείων που προκύπτουν από το βιολογικό υλικό (φτερούγες πουλιών, πόδια λαγού και εξέταση δοντιών αγριόχοιρου) προσδιορίζονται:

- Οι συχνότητες ηλικίας και φύλου αντιπροσωπευτικού δείγματος ατόμων διαφόρων θηραματικών ειδών και απ' αυτό συνάγονται οι δημογραφικές τάσεις των πληθυσμών τους,
- Οι σχέσεις μεταξύ δημογραφικής κατάστασης, μετακινήσεων και γεωγραφικής κατανομής των πληθυσμών των διαφόρων ειδών.

4.3.5 Οφέλη

Τα οφέλη από το πρόγραμμα αυτό είναι ποικίλα και ιδιαίτερα σημαντικά.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Η δυνατότητα διαμόρφωσης τεκμηριωμένων προτάσεων για την επίτευξη συνεχούς και δίκαιης απολαβής του πλεονάσματος του θηραματικού κεφαλαίου σε συνδυασμό με την κυνηγετική πίεση.

2. Η δυνατότητα συσχέτισης της κατάστασης των θηραματικών πληθυσμών με ετήσιες ή μακροχρόνιες αλλαγές βιοτικών ή άλλων παραγόντων.

3. Η δυνατότητα στρατηγικού σχεδιασμού βελτιωτικών προγραμμάτων που απαιτούνται για την ανάπτυξη και διατήρηση των θηραματικών πληθυσμών κατά είδος (Action plan)

4. Η δυνατότητα εκπόνησης σχεδίων αειφορικής διαχείρισης των θηραματικών πληθυσμών κατά είδος και γεωγραφική ενότητα (Master plan)

5. Η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών στην Κ.Σ.Ε., η οποία θα συγκεντρώνει τέτοια στοιχεία, που θα της δίνει την δυνατότητα να τεκμηριώνει τις προτάσεις της προς την Πολιτεία.

4.4 Πρόγραμμα βελτίωσης ενδιαιτημάτων και ενίσχυσης του επιδημητικού θηράματος

Τα προηγούμενα χρόνια οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες της χώρας, σε συνεργασία με τους Κυνηγετικούς Συλλόγους πραγματοποίησαν διάφορες επεμβάσεις βελτιωτικού χαρακτήρα σε πολλά σημεία της υπαίθρου, με στόχο την ενίσχυση των θηραματικών πληθυσμών. Από τις επεμβάσεις αυτές προέκυψαν πολλά και ενδιαφέροντα αποτελέσματα.

Το 2005, η Κυνηγετική Συνομοσπονδία ξεκίνησε ένα μεγάλο πρόγραμμα, ετήσιου κόστους 600.000 €, με σκοπό να οργανωθούν όλες αυτές οι μεμονωμένες κινήσεις και να υπάρξει ένας αποδοτικότερος και πιο συγκεκριμένος τρόπος δράσης.

Είναι ξεκάθαρο ότι η μεγαλύτερη ζημία που έχει υποστεί το επιδημητικό θήραμα (φασιανοί, πέρδικες, λαγοί και αγριογούρουνο) οφείλεται στην τεράστια υποβάθμιση του ενδιαιτημάτος του. Με οργανωμένες δράσεις, που ακολουθούνται σε όλες τις χώρες όπου το ενδημικό θήραμα βρίσκεται σε αφθονία, είναι δυνατό και στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια, να προκύψει σημαντική αύξηση αυτών των ειδών, που συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της κυνηγετικής προτίμησης.

Το πρόγραμμα αυτό στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στη δραστηριοποίηση των Κυνηγετικών Συλλόγων, υπό την καθοδήγηση των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών. Η προθυμία και η συμμετοχή των μελών των συλλόγων, καθώς και η επιμονή στην οργανωμένη εφαρμογή των ενεργειών που πρέπει να ακολουθηθούν, είναι πρωταρχικής

σημασίας για την επιτυχία αυτού του προγράμματος.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι το μέλλον του κυνηγίου στην Ελλάδα δεν μπορεί να βασίζεται και να εξαρτάται, στον βαθμό που ισχύει σήμερα, στα αποδημητικά θηράματα. Τα ελληνικά θηραματικά είδη πρέπει να καταλάβουν μεγαλύτερο μέρος της κυνηγετικής προτίμησης, ώστε να απαγκιστρωθεί ο Έλληνας κυνηγός από τα μεταναστευτικά θηράματα που δέχονται καθεστώτα διαχείρισης άλλων χωρών, χωρίς εξασφαλισμένο μέλλον. Η επίτευξη του στόχου αυτού προϋποθέτει διαρκή, έντονη και υπό συστηματική καθοδήγηση τελούσα βελτίωση των φυσικών ενδιαιτημάτων.

- Η συνέχεια και η διατήρηση του κυνηγίου είναι το χειροπιαστό αποτέλεσμα των πολύ συγκεκριμένων, συστηματικών, οργανωμένων, επίπονων και αταλάντευτων προσπαθειών των κυνηγετικών οργανώσεων.
- Χωρίς τα συγκεκριμένα έργα και δράσεις των κυνηγετικών οργανώσεων (Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας, Κυνηγετικών Ομοσπονδιών και Κυνηγετικών Συλλόγων) δεν θα υπήρχε κυνήγι ούτε τη χρονική περίοδο που θέλουμε, ούτε για τα θηραματικά είδη που θέλουμε, ούτε στις περιοχές που θέλουμε, με γνώμονα πάντοτε την προστασία και αναβάθμιση της φύσης.
- Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος έχει αποφασίσει τη δαπάνη περισσότερων από 3.000.000 € για τα επόμενα χρόνια σε προγράμματα που θα θωρακίσουν με στοιχεία και γνώση τις θέσεις των κυνηγών και θα ενισχύσουν την άγρια πανίδα της χώρας.
- Το κυνήγι δεν μπορεί να ασκείται πλέον χωρίς παρακολούθηση, προγραμματισμό και σχεδιασμό. Μόνον τότε θα υπάρχει σιγουριά πως οι θηραματικοί πληθυσμοί θα είναι υγιείς και ικανοποιητικοί για τα επόμενα χρόνια.
- Οι κυνηγετικές οργανώσεις της Ελλάδας παίρνουν την επιστημονική τεκμηρίωση της κυνηγετικής δραστηριότητας στα χέρια τους, γιατί το κυνήγι πρέπει να στηρίζεται σε μελέτες, έρευνες και στοιχεία.

“Certified Environmental Actors - CEA”

Εταίροι του έργου είναι:

- Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας - Θράκης
- Κυνηγετικός Σύλλογος Κ. Νευροκοπίου “Η ΑΡΤΕΜΙΣ”
- Δήμος Κ. Νευροκοπίου
- Σύλλογος “EURORADAR” (Association “EURORADAR”) Βουλγαρίας
- Κυνηγετικός και Αλιευτικός Σύλλογος “Sokol” (Association of Hunters and fishermen “Sokol”) Βουλγαρίας

Interreg
Greece-Bulgaria
European Regional Development Fund

The project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014 - 2020” Cooperation Programme.

“Το περιεχόμενο αυτού του εκπαιδευτικού βιβλίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των Δικαιούχων του έργου CEA και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι εκφράζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των συμμετεχόντων κρατών, της Διαχειριστικής Αρχής και της Κοινής Γραμματείας”.